

ויזרע יצחק

שנה טז'

זמני השבת	י"ג	ת"א	ח"פ	פרשת "קרח" הפטרה: "ויאמר שמואל" כח' סיון תשפ"ג	יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
כניסה	19:12	19:29	19:20		
יציאה	20:29	20:32	20:33		
ר"ת	21:05	21:02	21:03		

הגיגים לפרשת השבוע

"ותנו בהן איש ועימו עליהן קטרת" (במדבר ט"ז ז')

מדוע בחר משה לקיים את מבחן הבחירה דווקא בקטרת? הרמב"ן מסביר שאת מבחן הקטרת חשב משה מעצמו, והוא העדיף לקיים את המבחן בקטרת יותר מאשר שאר הקרבנות, כיון שהוא ראה כבר, במקרה של נדב ואביהוא, שנשרפו בהקריבם קטרת זרה לפני ה', ולצורך קיום המבחן התיר משה לאהרן להקטיר קטרת לצורך השעה. אפשרות אחרת היא שמבחן הקטרת התקיים בזמן הקטרת הקטורת של הבקר שהקטיר בהעלותו את הנרות כמשפט, ולזה לא היה צריך היתר מיוחד כי זהו זמנו. מוסף הרמב"ן שמושה הזמין את קרח ועדתו למבחן הבחירה ובטח בקב"ה שיקיים את דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים.

"ותבקע האדמה אשר תזותיהם" (במדבר ט"ז לא')

לכאורה, אם נאמר "ותבקע האדמה", שמשמעותו שהאדמה נפתחה, מדוע הוסיף הכתוב ואמר "ותפתח הארץ את פיה" (במדבר טז' לב)?

מתרץ ה"אור החיים" הקדוש את הכפילות בכך שהמקום בו עמדו קרח וכל אשר לו, לא היה במקום שבו נמצא "פי הארץ", לכן, קודם כל נבקעה האדמה שהיו עומדים עליה, ואחר כך הזדמן לשם "פי הארץ" ונפתח, כלומר כנגד המקום שהם היו עומדים בו נאמר "ותבקע האדמה", וכנגד "פי הארץ" אשר דרכו הם נבלעו נאמר "ותפתח הארץ".

"ותכס עליהם הארץ ויאבדו מותוך הקהל" (במדבר ט"ז לג')

ה"כלי יקר" מסביר שהטעם לכך שהם מתו מיתה כזו הוא משום שהם כפרו בחידוש העולם ובבריאתו, לכן אמר משה "אם בריאה", אם באמת היתה בריאה חדשה בששת ימי המעשה אז יאמת ה' את דברי ויברא גם עתה בריאה חדשה בארץ, ובאמצעותה יכירו וידעו כי ה' עושה חדשות. ומה שנבראה בריאה זו דווקא הוא לפי מה שאמרו חז"ל "אלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו" (אבות ג' ב) והם לא רצו בשום מנהיג כי אמרו "כל העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" ולפי סברתם הנבערה לא היה אכפת להם שיבלעו איש את רעהו חיים, על כן נענשו כמידתם, מידה כנגד מידה, וירדו חיים שאולה. כי אפילו המתעצל בהספדו של אדם כשר אמרו חז"ל (שבת קה) שראוי לקוברו בחייו, לפי שנראה שאינו מרגיש בהעדר השלם שהיה מטיל את מוראו על הבריות, כל שכן עדת קרח שאמרו בפה מלא שהם אינם רוצים בשום מנהיג. משה הבין שאם הם ימותו על מיטתם ולא ירדו שאול חיים, אז זה יראה שלא ה' שלחני לעשות כל המינויים של השררות והנהגת העם, אבל אם הם ירדו שאול חיים, בזה יוודע שנמדד להם כמידתם, וכי ה' שלחני לעשות כל המינויים, ואז "כל העם הזה איש על מקומו יבא בשלום". זה מה שנאמר "ויאבדו מותוך הקהל" כי הקב"ה רצה שיהיו כל ישראל בקהילה אחת ובאגודה אחת, וכל קהילה ואסיפה צריכה למנהיג כדי שלא יבלע איש את רעהו, והם לא רצו בזה על כן אבדו, כי הם יצאו לפלג ולחלק ולהפריד בין אחים על ידי המחלוקת.

"ישמרו את משמרת אהל מועד" (במדבר יז' ד')

מבאר רבינו בחיי שהשמירה של הלויים במשכן ובבית המקדש איננה שמירה של אבטחה אלא היא שמירה של כבוד וגדולה, כמו שאמרו חז"ל במדרש "גדולה למקדש שיש עליו שומרים, לא דומה פלטרין שאין עליו שומרים לפלטרין שיש עליו שומרים".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אריה שזר בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יב' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"קוֹזוּ לָכֶם מִזֹּתוֹת" (במדבר ט"ו ו')

מבאר ה"חזקוני" שאמנם משה הוא זה שמציע לקרר ועדתו לעשות את מבחן הקטרת, אך באמת לא עלה על דעתו של משה שהם יסכימו לקיים את הדבר, שהרי ידוע שכל מי שמקריב קטרת זרה דינו במיתה, כמו שמצאנו אצל נדב ואביהוא, אם כך מדוע מציע להם משה עצה כזו? התירוץ הוא שכיון שהם באו אל משה בדברי ריבות, בא גם הוא אליהם בדברי ריבות.

"וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְזֹר ה' הוּא הַקְדוֹשׁ" (במדבר ט"ו ז')

מדוע אומר להם משה ש"האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש" וכי הם אינם יודעים את זאת? מבואר ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שכך אמר להם משה "מתרה אני בכם שלא תחייבו את עצמכם מיתה, כי אתם הרי יודעים שהקטרת חביבה לפני הקב"ה יותר מכל הקרבנות, ובה נתון סם המות שבו נשרפו נדב ואביהוא, וכל מי שיבחר הקב"ה מכם הוא הקדוש, כלומר יצא חי וכלכם אובדים" ורואים שאף על פי כן הם קבלו עליהם התראה והקריבו, וזו הסיבה למה שאמר הכתוב "החטאים האלה בנפשותם" כיון שמשה כבר התרה בהם.

ואם תשאל, "קרח שפקח היה מה ראה לעשות שטות כזה? רש"י פירש ש"עינו הטעתו שראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו", פירוש נוסף הוא שקרח דרש אני "בן יצהר" והכתוב אומר "תירושך ויצהרך" תירוש זה היין, יצהר זה השמן, ובכל שאר המשקים כשתיתן בהם שמן, השמן עולה למעלה, אם כן אני לפי הדין צריך להיות למעלה מכולם, ולא עוד אלא שנאמר "ואלה בני היצהר" וכי יש בנים לשמן? אלא אלו אהרן ודוד שנמשחו בשמן המשחה, אהרן נטל כהונה ודוד נטל מלכות, ומה אלו שלא נמשחו אלא בשמן בלבד נטלו כהונה ומלכות, אני שאני "בן השמן" אינו דין שאהיה כהן גדול או מלך? מיד חלק על משה.

"הֲעֵינִי הָאֲנָשִׁים הַהֵם תִּנְקֶר לֹא נַעֲלֶה" (במדבר ט"ו יד')

מסביר רבי אברהם סבע ב"צרוור המור" את כוונת דבריהם של דתן ואבירם כאומרים למשה שלא יחשוב שכיון שהצליח לפתות את האנשים שהם משבט לוי, לאחר שדיבר אליהם דברי פיתויים וחלקלקות, ואמר להם "המעט כי הבדיל א-להי ישראל אתכם" שבזה נקר את עיניהם וסך עליהם. דע לך שאצלנו זה לא יעזור לך, אנחנו "לא נעלה" כי אין אנו מתפתים וקלים להתפעל כמותם.

"לֹא זָמוּר אֲזוּר מֵהֵם נְשִׂאתִי וְלֹא הֲרַעֲוִתִי אֶת אֲזוּר מֵהֵם" (במדבר ט"ו טו')

לפי רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי", מצהיר כאן משה רבינו שהוא היה מעלה את כל ישראל והיה מדבק את עצמו תמיד לכל ישראל. וזו כוונת הכתוב "לא חמור 'אחד' מהם נשאתי", שלא נשאתי לגוף אחד מישראל, אלא רק את כל ישראל נשאתי, וכן לא דבקתי באיש אחד מישראל אלא רק לכל ישראל, וזהו "לא חמור", "ולא הרעותי" מלשון דביקות כמו הלשון של "אחי ורעי" (תהלים קכ"ב ח)

"וִירָאוּ וַיִּקְוּוּ אִישׁ מִטָּהוֹ" (במדבר י"ז כד')

למה היו הנשיאים צריכים לקחת בחזרה את המטות? מסביר ה"ספורנו" שכוונת הנשיאים היתה לקחת את המטות הביתה ולבדוק שם, לפי הסימנים שהיו בהם, שהמטות לא הוחלפו.

"וַיִּזְוֹשֶׁב לָכֶם תְּרוֹמַתְכֶם כִּי עֵשֶׂר הוּא לָכֶם זֹלָף עֲבוֹדַתְכֶם" (במדבר י"ז כ"ז')

"מעשרות סייג לעושר נדרים סייג לפרישות" (פרקי אבות ג' יג')

לכאורה, כוונת התנא במשנה זו היא להורות לנו את דרכי ה', איך להתנהג ולעשות גדרים לעבודת הבורא, אם כך, למה לו לתנא לתת לנו עצה איך להתעשר באמרו "מעשרות סייג לעושר"? משמעות דבריו היא שהעצה היא בשביל קיום העושר, ואמר התנא שהמעשר הוא גדר לקיום העושר. מסביר רבי אלימלך מליזנסק ב"נועם אלימלך" שביותר צריך האדם לקדש את עצמו במאכל ובמשתה ובממון יותר מאשר מהתורה או מהתפלה, כי שם אין היצר הרע כל כך שולט מכיון שהוא עוסק בדבר קדושה, אבל בתאוות הגשמיות, שהיצר הרע מצוי בהם מאוד, צריך פרישות יתירה שלא לבא חלילה להתגברות התאוה. גם בממון, צריך לקדש את עצמו מאוד שיהיה משאו ומתנו באמונה ולשם שמים, כדי שחלילה לא יהיה הממון עושר השמור לבעליו לרעתו, לכן אמר התנא "מעשרות סייג לעושר", שפירושו הוא שאתה צריך לקדש את עצמך כל כך בממון עד שהמעשרות לא יהיה כי אם "סייג" אל העושר, והעושר יהיה עיקר הקדושה יותר מקדושת מעשר. זו גם כוונת הכתוב "ונחשב לכם תרומתכם", הקב"ה אומר לצדיק המקדש את עצמו במאכליו בקדושה שכך יקדש את עצמו אל התורה ותפלה כמו אל הגשמיות, ו"תרומתכם" הוא רמז לדברי קדושה מלשון התרוממות "כתבואה מן הגורן וכמלאה מן היקב", "כי שכר הוא לכם", אצלכם אין חילוק בין תורה או תפלה או אכילה ושתייה הכל הוא אצלכם עבודת הבורא ואינו אלא חילוף מעבודה לעבודה וזהו "חלף עבודתכם".

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:
שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00
גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים "לחנוכת בית" ו"ברית יצחק"
לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492